

5 Skogjordbruk

Trær og busker i åker-, eng- og beitelandskaper kan være nyttig på mange måter, både økologisk og økonomisk og har et stort potensial for binding av karbon i landbruksjord. Disse kan innlemmes i landskapet som hekker og lèbelter, som frukt- og bærfelt på beitemark, eller som alléer.

Potensiale for karbonbinding

I skog er jorda beskyttet mot forstyrrelser over lang tid. På overflata faller det store mengder strø, og røttene kan gå svært dypt. Da øker jordas innhold av karbon. Trær og busker som plantes i striper på eller langs dyrka mark, vil berike jorda og kan under gunstige forhold binde 150 kg karbon/daa/år. Sett over tid er 50 kg karbon/daa/år et nøkternt anslag, som tilsvarer 180 kg CO₂ /daa/år. I tillegg til karbon som tilføres jorda fra nedfall og skilles ut fra røttene, bindes karbon i ved - både over og under jorda. Ut fra rotasjonstid (fra etablering til kutt) og høstetid for trær og busker, kan vi beregne det totale karbonlageret i skog. Når trær og busker brukes sammen i striper, kan vi anta at det årlig bindes ca. 400 kg CO₂/daa fram til halve rotasjonstiden er nådd.

Kostnad og nytte

Etablering og drift av skogjordbruk for tømmer, drivstoff, frukt eller nøtter er som oftest en stor og langsiktig investering. Lønnsomheten ligger ikke bare i produktene, men i helheten av verdiene som skapes på gården. Integrering av trær og busker kan redusere avlingstap i andre kulturer som følge av mindre tørke, vind- og vannerosjon. Fordelene med trær og busker i jordbrukslandskapet kan mer enn kompensere for det som går bort i produksjon. Totalt sett er produktiviteten per dekar større med skogjordbruk, enn ved vanlige dyrking. Dyr som beiter i fruktskogen nyter godt av skygge, og kan spise nedfall i tillegg til gras.

Å dyrke flerdimensjonalt

Hennig Söffker, bonde i nærheten av Bremen, Tyskland: "Jeg ble lei av å bare dyrke asparges og jordbær, sammen med en masse kjedelig papirarbeid som følger med produksjonen. Nå er disse arealene leid ut. Jeg har isteden startet eksperimentelt skogjordbruk på 20 dekar og dyrker mange ulike bærbusker, frukt, kiwi, grønnsaker og poteter. Kløvereng er underkultur med beitende gress som en del av skogjordbruket. Det er en interessant utfordring å optimalisere et slikt produksjonssystem."

